ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ

5-ՐԴ ԴԱՍԱՐԱՆ

17 փետրվարի, 2024 թ

1. Գտե՛ք

$$1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 + 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 + 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 + 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7 + \cdots + 17 \cdot 18 \cdot 19 \cdot 20$$

արտահայտության արժեքի վերջին թվանշանը: Պատասխանը հիմնավորե՛ք:

Լուծում: Այն գումարելիները, որոնք պարունակում են 10 կամ 20 արտադրիչը վերջանում են 0 թվանշանով: 5 կամ 15 արտադրիչ ունեցողները նույնպես կվերջանան 0-ով, քանի որ նրանց զույգ թվով բազմապատկելով ստացվում է 0-ով վերջացող թիվ:

Մնացին $1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4$, $6 \cdot 7 \cdot 8 \cdot 9$, $11 \cdot 12 \cdot 13 \cdot 14$ և $16 \cdot 17 \cdot 18 \cdot 19$ գումարելիները: Նրանցից յուրաքանչյուրն ավարտվում է 4 թվանշանով: Փաստորեն, գումարը վերջանում է $4 + 4 + 4 + 4 = 16$-ի վերջին թվանշանով՝ 6-ով:

Պատասխան՝ 6:

2. Գրատախտակին գրված է բնական թիվ: Այդ թվի գրառումից երկու թվանշան ընտրելով և գումարելով հնարավոր է ստանալ $1, 2, 3, 4, 5, 6$ թվերից յուրաքանչյուրը: Գտե՛ք ամենափոքր թիվը, որ կարող է գրված լինել գրատախտակին: Բացատրե՛ք, թե ինչու՞ գրված թիվը դրանից փոքր լինել չի կարող:

Լուծում: Եթե որոնելի թիվն ունենա չորսից քիչ թվանշան, ապա հնարավոր չի լինի ստանալ 6 տարբեր գումար:

Այժմ թիվը փնտրենք քառանիշների ցանկից: Որպեսզի երկու թվանշանների գումարը լինի 1 պետք է թիվը պարունակի 1 և 0 թվանշանները:

Որպեսզի որևէ երկու թվանշանների գումարը լինի 2, պետք է պարունակի ևս մեկ 1 թվանշան, կամ 2 թվանշան: Այս դեպքերը դիտարկենք առանձին-առանձին:

Դեպք 1. Թիվն ունի $0, 1, 1$ թվանշանները: Որպեսզի գումարում լինի 3, պետք է, որ թվանշաններից չորրորդը լինի 2 կամ 3: Այդ դեպքում հնարավոր չէ ստանալ 6 գումարը:

Դեպք 2. Թիվն ունի $0, 1{,}2$ թվանշանները: Ավելացնելով 3 թվանշանը չենք ստանա 6 գումարը: Ավելացնելով 4 թվանշանը կարող ենք ստանալ բոլոր պահանջվող գումարները:

Այսպիսով, փնտրվող թիվը բաղկացած է $0, 1, 2, 4$ թվանշաններից: Դրանցով կազմվող ամենափոքր թիվը 1024-ն է:

Պատասխան՝ 1024:

3. Դպրոցի 5ա և 5բ դասարաններում սովորում են տարբեր քանակությամբ աշակերտներ, ընդ որում յուրաքանչյուր դասարանում սովորում է 20-ից ավելի և 30-ից քիչ աշակերտ: Հայտնի է, որ աջլիկները ձախլիկներից 5ա դասարանում 3 անգամ են շատ, իսկ 5բ-ում՝ 5 անգամ: Գտե՛ք, թե 5ա և 5բ դասարաններում ընդհանուր քանի աջլիկ կա:

Լուծում: Առաջին դասարանում ձախլիկների քանակը պատկերենք 1 մաս: Այդ դեպքում աջլիկները կլինեն 3 մաս, իսկ աշակերտների քանակը՝ 4 մաս: Ուրեմն առաջին դասարանում աշակերտների քանակը բաժանվում է 4-ի: 20-ից մեծ և 30-ից փոքր թվերից 4-ի բաժանվում են 24-ն ու 28-ը:

Նույն կերպ երկրորդ դասարանի աշակերտների քանակը բաժանվում է 6-ի: $21-29$ միջակայքում այդ պայմանին բավարարում է միայն 24-ը: Ուրեմն երկրորդ դասարանում կա 24 աշակերտ:

Քանի որ դասարաններում աշակերտների քանակները տարբեր են, ուրեմն առաջին դասարանում կա 28 աշակերտ:

Առաջին դասարանում աջլիկների քանակը 21 է, իսկ երկրորդում՝ 20: Աջլիկների ընդհանուր քանակը $21+20=41$ է:

4. 5×5 աղյուսակի յուրաքանչյուր վանդակում գրված է 1 կամ 2: Կարինեն հաշվեց յուրաքանչյուր տողում գրված թվերի գումարն ու ասաց, ստացված թվերից 3-ը զույգ են, իսկ 2-ը կենտ: Գևորգը հաշվեց յուրաքանչյուր սյունակում գրված թվերի գումարն ու ասաց, որ ստացված թվերից 2-ը զույգ են, իսկ 3-ը՝ կենտ: Կարո՞ղ ենք պնդել, որ նրանցից գոնե մեկը սխալվում է:

Լուծում: Երկու զույգ թվերի գումարը զույգ է, երկու կենտ թվերի գումարը՝ զույգ:

Կարինեի ստացած բոլոր թվերի գումարը հավասար է աղյուսակում գրված բոլոր թվերի գումարին: Քանի որ նրա ստացած թվերից 3-ը զույգ են, իսկ 2-ը կենտ, ուրեմն բոլոր թվերի գումարը զույգ է:

Նույն կերպ Գևորգի ստացած բոլոր թվերի գումարն է հավասար աղյուսակում գրված բոլոր թվերի գումարին: Իր ստացած 2 զույգ և 3 կենտ թվերի գումարը կենտ է:

Ստացանք, որ աղյուսակում գրված բոլոր թվերի գումարը միաժամանակ զույգ է և կենտ, ինչն անհնար է: Հետևաբար նրանցից գոնե մեկը սխալ է հաշվել: